

Til: Familie- og kulturkomiteen Kopi: [Mottakernavn]
Fra: KA – Dato: 20. oktober 2021
arbeidsgiverorganisasjon
for kirkelige og ideelle
virksomheter
Re: Statsbudsjettet for 2022

Statsbudsjettet 2022 – innspill fra KA, arbeidsgiverorganisasjon for kirkelige og ideelle virksomheter

Hovedbudskap

KA etterlyser en tydeligere strategi for den samlede satsingen på kulturhistorisk viktige kirkebygg, og ber samtidig Stortinget rette opp kuttet på 40 mill. kroner i de statlige stimuleringsmidlene til disse kirkebyggene.

KA er tilfreds med forslaget til nivå på det statlige rammetilskuddet til Den norske kirke (Dnk) for 2021. Sammen med kommunale tilskudd, legger det statlige tilskuddet til rette for at Den norske kirke kan være en landsdekkende folkekirke, også i 2022.

Tilskudd til kirkebygg og gravplasser (kap 882, post 61)

Kirkebyggene står i en særstilling som kulturminner. Grunnet et betydelig vedlikeholdsetterslep har det de senere årene vært bred politisk vilje i Stortinget til et statlig løft, som sammen med kommunal finansiering skal få kirkebyggene i forsvarlig stand. KA etterlyser en tydeligere strategi for den samlede satsingen på kirkebygg, og ber samtidig Stortinget rette opp kuttet til kulturhistorisk viktige kirkebygg på 40 mill. kroner. Det er svært beklagelig at regjeringen ikke prioriterer de kulturhistorisk viktige kirkebyggene høyere i en tid der Stortinget er enige om en storsatsing på disse kulturskattene.

På budsjettposten «Tilskot til freda og verneverdige kyrkjebygg» (kap. 882, post 61) har regjeringen foreslått knappe 20 millioner kroner i stimuleringsmidler i 2022. For inneværende år var det satt av nesten 60 millioner på samme post. Ett av fem hovedmål i regjeringens tros- og livssynspolitik for 2022 er at «kulturhistorisk viktige kyrkjebygg skal vere i forsvarleg stand». Når Riksantikvaren sier at de statlige midlene fungerer som katalysatorer for kommunenes prioritering av kirkevedlikehold, mener vi det er avgjørende at Stortinget sikrer nettopp de statlige stimuleringsmidlene. Et eksempel på at stimuleringen har hatt effekt er sikring. Andelen av automatisk fredede kirker som hadde automatisk slukkeanlegg i 2017 var 32,4 prosentpoeng. I kontrollen av kirkebygg i 2021, er andelen steget til 42,4 prosentpoeng. Øvrige kirkebygg har ikke samme store endring. Dette er et tydelig eksempel på at tilskuddsordninger har fungert, stimulert og forbedret. Vi har ikke råd til å stoppe denne utviklingen. Vi har ikke råd til å pause dette. Vi har ingen tid å miste.

KA erfarer at det nå råder endel usikkerhet blant både kirkelige fellesråd og kommuner om veien videre for den varslede storsatsningen kirkebygg. Det er vesentlig å få snarlig på plass en tydelig strategi for statens innsats, som bl.a. avklarer omfang, tidsplan og innretning for ett eller flere bevaringsprogram. Det er et særlig behov for å finne fram til godt fungerende samspillmekanismer mellom stat og kommune, og der kirkeeier ved de kirkelige fellesråd trekkes aktivt med i et felles løft. Det vil også være i tråd med de nye strategier som ligger til grunn for kulturmiljøpolitikken.

På denne bakgrunn foreslår KA følgende anmodningsvedtak under kap 882, post 61: *«Stortinget ber regjeringen om snarlig, og senest i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2022, å legge fram en helhetlig strategi for statens Kirkebyggsatsing. Strategien skal inneholde kriterier for utvalg av hvilke kirker som skal omfattes og innretning på bevaringsprogrammer. Arbeidet gjøres i nært samarbeid med Riksantikvaren, det nasjonale fagmiljø på kirkebyggområdet (KA), Kirkerådet og KS»*

Det statlige rammetilskuddet til rettssubjektet Den norske kirke (kap 880)

Regjeringen har etter KAs oppfatning fulgt opp de økonomiske forutsetninger Stortinget la til grunn da ny trossamfunnslov ble vedtatt i april 2020. Et videreført tilskuddsnivå til kirken nasjonalt er avgjørende for at Den norske kirke skal kunne opprettholde en landsdekkende prestetjeneste, en forsvarlig nasjonal/regional administrasjon, samt nødvendige rammer for å kunne gi tilskudd til trosopplæring og diakonalt arbeid lokalt.

En vesentlig andel av rammetilskuddet videreformidles som tilskudd til stillinger i lokalkirken innen undervisning og diakoni. Gjennom effektivisering og omstilling i Kirkerådet/bispedømmerådene er det de siste to årene frigjort midler som har gitt økt innsats til disse formål. Stabilitet i bevilgningene til Den norske kirke har muliggjort at Den norske kirke har hatt kapasitet til flere slike nye lokale diakonale prosjekter.

Pandemien har medført sterke begrensninger på folks alminnelige familieliv, på tros- og livssynssektoren og på frivilligheten. Det er viktig at staten nå bidrar aktivt til å remobilisere de mange viktige aktørene i sivilsamfunnet. Gode rammebetingelser for kommunesektoren og et videreført tilskuddsnivå til kirken lokalt er avgjørende for at lokalkirken kan bidra til å motvirke skadelige langtidsvirkninger av pandemien.

Samfunnsfellesskapet er avhengig av verdier og tradisjoner som skaper trygghet og tilhørighet. Inkluderende trossamfunn med åpne dører og lavterskeltilbud bidrar med trygge rom for mennesker i alle livsfaser, og bidrar til å møte og forebygge ensomhet og utenforskap. Gjennom både omsorgs- og kulturarbeid er tros- og livssynssamfunn lokale samarbeidspartnere for kommunen, næringslivet og frivillige organisasjoner. Ved kriser og alvorlige hendelser er trossamfunnene en viktig del av samfunnets beredskap.

Nærmere om KA og våre medlemmer

Tros- og livssynssektoren med sine mange ideelle virksomheter er en samfunnskapende kraft. I forarbeidene til ny tros- og livssynslov oppsummeres betydningen av denne kraften på følgende måter: som kultur- og verdibærere som vedlikeholder «fellesverdier», som bygger naturlige fellesskap og velferdssamfunn nedenfra, som bidrar til integrering og inkludering og som motvirker polarisering og konflikt.

Som eneste hovedorganisasjon i Norge med spisskompetanse på kirke, tro og livssyn, bidrar KA til at virksomhetene på denne sektoren kan være profesjonelle arbeidsgivere, ha riktig og oppdatert kompetanse, oppleve at samfunnsbidraget deres anerkjennes bredt, få de økonomiske og rettslige rammene som trengs og få kunnskapsbasert rådgivning og bistand til å løse sine oppdrag.

Kontaktpersoner:

Marit Halvorsen Hougsnæs, adm dir marit.hougsnes@ka.no mobil 920 84 789

Marit Brandt Lågoyr, direktør for sektorpolitikk og styring marit.lagoyr@ka.no mobil 977 12 116